

OCHRANA NEZLETILÝCH DĚTÍ JAKO SOUČÁST SOCIÁLNÍ POLITIKY

Milan Závurka

Abstrakt

Nedílnou součástí sociální politiky je bezesporu ochrana nezletilých dětí. Řadu let v běžných letech bez problémů tuto činnost zajišťují především příslušná oddělení péče o děti městských a obecních úřadů. Objevily se však problémy se zajišťováním této péče v souvislosti s tzv. mezinárodními únosy dětí. Nabízí se otázka, zda tuto specializovanou oblast má vyřizovat jeden speciální orgán s působností pro celou republiku, nebo příslušná oddělení místních správních orgánů. Zákodárce se sice snaží tuto otázku řešit, ale nepochybně je to stejně věc pro další diskusi.

Abstract

Inseparable part of the social policy is indisputably minor children protection. For number of years in common matters operate without problems especially the particular children care departments of municipal and local offices. However problems with providing this care detected in connection with so called international children abduction. The question is whether this special sphere should be provide by one special body with the whole country competence or by particular departments of local administrative bodys. Legislator is trying to solve this question but nevertheless it is still matter for further discussion.

Klíčová slova

Ochrana nezletilých dětí, oddělení péče o děti, mezinárodní únosy dětí.

Keywords

Minor children protection, particular children care departments, international children abduction.

Důležitou a nedílnou součástí sociální politiky je zajišťování ochrany nezletilých dětí. Tuto činnost zabezpečují především příslušná oddělení sociálně právní ochrany dětí obecních a městských úřadů. Tuto činnost vykonávají již desítky let a bez větších problémů. Působí na úseku péče o rodinu a děti na úseku agendy náhradní rodinné péče i v roli kurátora pro děti a mládež. Není účelem tohoto příspěvku podrobně tuto rozsáhlou oblast rozebírat, ale zaměřit se pouze na jeden problém, který se vyskytl v poslední době zejména s tzv. mezinárodními únosy dětí.

Je nepochybné, že narůstá počet partnerských sňatků, ve kterých mají rodiče buď odlišné státní občanství, nebo pobyt v různých státech. Z toho vyplývá, že narůstá počet případů, že rodiče mají rozdílná stanoviska ohledně místa pobytu jejich dětí. Dochází tedy k tomu, že některý z rodičů odejme dítě z péče druhého rodiče a bez jeho souhlasu ho přemístí do jiného státu. Právně je tato věc řešena Úmluvou o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí přijaté v Haagu dne 25.10.1980 – u nás publikováno jako vyhl. č. 34/1998Sb. Dosud většinou zájmy dětí hájil ústřední orgán a to Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí v Brně. Je však nutné přihlédnout k tomu, že v případech, kdy dojde ke kolizi zájmů rodičů je nutné pro soudní či případná jiná řízení ustanovit tzv. kolizního opatrovníka.

Ve věcech s cizím prvkem většinou funkci kolizního opatrovníka zastával zmíněný Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí v Brně. V souvislosti s vyřizováním nejen

mezinárodních únosů dětí, ale i jiných věcí s cizím prvkem vznikla otázka, zda toto řešení je správné. Argumentuje se tím, že Úřad není z kapacitních ani časových důvodů schopen provést šetření v místě pobytu rodiče na území České republiky a že by touto agendou mohl být zahlcen. Je pravdou, že z tohoto úzkého pohledu by bezpochyby funkci kolizního opatrovníka lépe vykonávalo příslušné místní oddělení sociálně právní ochrany dětí – je v jeho možnostech provést šetření v rodině, případně situaci zná i z dřívější doby. Na druhou stranu nelze přehlédnout nejen skutkovou, ale také právní složitost věci a je otázkou, zda zaměstnanci místních oddělení péče o děti se dokáží zorientovat i v poměrně obtížné mezinárodněprávní problematice. Věc je v centru pozornosti jak ministerstva práce a sociálních věcí, tak ministerstva spravedlnosti a zvažují se různé varianty řešení. Jedna z variant je vytvoření jednoho nebo více specializovaných pracovišť, které by na tomto úseku působily.

Není účelem tohoto příspěvku kategoricky rozhodovat, která z variant je lepší či horší, ale spíše poukázat na tuto problematiku, která v současné době vyvstala jako velmi aktuální.

Kontaktní adresa

JUDr. Milan Závurka, Ph.D.
Ústav veřejné správy a práva
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice
Studentská 84
532 10 Pardubice
Email: zavurkam@tiscali.cz